

Organizowanie sprzedaży. Część 1

Towar jako przedmiot handlu

Donata Andrzejczak
Agnieszka Mikina
Maria Wajner

Kwalifikacja A.18.1

Podręcznik do nauki zawodu

**TECHNIK HANDLOWIEC
SPRZEDAWCA
TECHNIK KSIĘGARSTWA**

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia w zawodach na podstawie opinii rzeczoznawców: **dr Izabeli Kraśnickiej-Wilk, mgr Małgorzaty Stankowskiej, mgr Marianny Biernacik-Bartkiewicz.**

Typ szkoły: **technikum, zasadnicza szkoła zawodowa.**

Zawody: **technik handlowiec, sprzedawca, technik księgarstwa.**

Kwalifikacja: **A.18. Prowadzenie sprzedaży.**

Część kwalifikacji: **1. Organizowanie sprzedaży.**

Rok dopuszczenia: **2013.**

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o.
Warszawa 2013

Wydanie I (rzut I)

ISBN 978-83-02-13605-4 (część 1)

ISBN 978-83-02-13607-8 (całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Barbara Jaworska** (redaktor koordynator), **Barbara Wróblewska** (redaktor merytoryczny), **Agnieszka Wiąckowska** (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. ang.), **Magdalena Wessel-Zasadzka** (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. niem.)

Konsultacje: **Monika Knap**

Redakcja językowa: **Lucyna Lewandowska, Ewa Wojtyra**

Redakcja techniczna: **Maria Dylewska**

Projekt okładki: **Grafos**

Zdjęcie na okładce: **Deklofenak/Shutterstock.com**

Fotoedycja: **Agata Bażyńska**

Skład i łamanie: **KP Studio Katarzyna Pogrzebska**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96

Tel.: 22 576 25 00

Infolinia: 801 220 555

www.wsip.pl

Druk i oprawa: **DROGOWIEC-PL Sp. z o.o., Kielce**

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

Wstęp	8
-------------	---

I. Asortyment towarowy

1 Asortyment towarowy – podstawowe pojęcia	10
1.1. Podstawowe pojęcia dotyczące asortymentu towarowego	10
1.2. Rodzaje asortymentu handlowego	13
1.3. Czynniki wpływające na wielkość i strukturę asortymentu handlowego	14
1.4. Zalety i wady zróżnicowanego asortymentu handlowego	14
1.5. Klasyfikacja towarów tworzących asortyment handlowy	16
2 Znaczenie wiedzy towaroznawczej w zawodzie handlowca	19
2.1. Towaroznawstwo	19
2.2. Znaczenie towaroznawstwa w pracy handlowca	21
3 Klasyfikacja towarów	24
3.1. Podstawowe pojęcia	24
3.2. Klasyfikacja rodzajowa i systematyka towarów	25
4 Opakowania towarów	34
4.1. Funkcje i cechy opakowań	34
4.2. Podział opakowań	36
4.3. Normalizacja opakowań	43
5 Oznaczenia umieszczane na opakowaniach	46
5.1. Rodzaje i funkcje oznaczeń umieszczanych na opakowaniach, metkach i etykietach	46
5.2. Zasady umieszczania znaków na opakowaniach	48
5.3. Znaki zasadnicze	49
5.4. Oznaczenia informacyjne	50
5.5. Identyfikatory Zastosowania Globalnego Systemu Informacyjnego GS1	52
5.6. Znaki jakości	54
5.7. Inne oznaczenia informacyjne	55
5.8. Oznaczenia manipulacyjne	56
5.9. Oznaczenia niebezpieczeństwa	59
5.10. Oznaczenia reklamowe	62
5.11. Oznaczenia ekologiczne	63
5.12. Znaki umieszczane na metkach i etykietach	68
5.13. Oznaczanie towarów spożywczych	75

II. Charakterystyka grup towarowych

6 Artykuły żywnościowe – podstawowe pojęcia	82
6.1. Żywność – pojęcie, rodzaje i normy żywienia	82
6.2. GDA i normy żywienia	84
6.3. Składniki pokarmowe	85
7 Produkty zbożowe	92
7.1. Produkty zbożowe – informacje ogólne	92
7.2. Mąka	92
7.3. Kasze	94
7.4. Przetwory zbożowe	96
7.5. Makarony	97
7.6. Poradnictwo w zakresie sprzedaży produktów zbożowych	98

8	Nabiał	99
	8.1. Nabiał – informacje ogólne	99
	8.2. Sery	100
	8.3. Napoje, desery i koncentraty mleczne	101
	8.4. Jaja	102
9	Mięso	104
	9.1. Mięso – informacje ogólne	104
	9.2. Rodzaje mięs	104
	9.3. Mięso drobiowe	106
	9.4. Przetwory mięsne	106
	9.5. Konserwy mięsne	108
10	Ryby i owoce morza	109
	10.1. Ryby	109
	10.2. Owoce morza	110
11	Tłuszcze roślinne i zwierzęce	112
	11.1. Tłuszcze – informacje ogólne	112
	11.2. Tłuszcze roślinne	113
	11.3. Tłuszcze zwierzęce	114
12	Owoce, warzywa i grzyby	116
	12.1. Warzywa i owoce – informacje ogólne	116
	12.2. Owoce	116
	12.3. Charakterystyka wybranych owoców	117
	12.4. Warzywa – informacje ogólne	119
	12.5. Grzyby jadalne	120
	12.6. Przetwory owocowe i warzywne	120
13	Cukry, miody i wyroby cukiernicze	122
	13.1. Naturalne środki słodzące	122
	13.2. Cukier	123
	13.3. Miód	124
	13.4. Słodziki	124
	13.5. Wyroby cukiernicze	125
14	Koncentraty, dodatki i przyprawy spożywcze	128
	14.1. Koncentraty spożywcze – informacje podstawowe	128
	14.2. Charakterystyka wybranych koncentratów	128
	14.3. Musztardy, majonezy i ketchupy	129
	14.4. Przyprawy	130
15	Napoje	132
	15.1. Napoje bezalkoholowe	132
	15.2. Napoje alkoholowe	135
16	Pozostałe artykuły żywnościowe	139
	16.1. Żywność funkcjonalna	139
	16.2. Używki	140
17	Artykuły nieżywnościowe – surowce i materiały do produkcji artykułów nieżywnościowych	145
	17.1. Włókna	145
	17.2. Skóra naturalna	146
	17.3. Odzież, obuwie i galanteria	147
	17.4. Tworzywa sztuczne	150
	17.5. Szkło	153
	17.6. Wyroby ceramiczne	154
	17.7. Papier i wyroby papiernicze	155
	17.8. Drewno i wyroby z drewna	156
	17.9. Metale i ich stopy. Wyroby metalowe	158

18	Chemia i kosmetyki w ofercie handlowej	161
	18.1. Chemia gospodarstwa domowego	161
	18.2. Wyroby kosmetyczne i perfumeryjne	162
	18.3. Farby i lakiery	164
19	Wyposażenie gospodarstwa domowego	167
	19.1. Sprzęt i urządzenia gospodarstwa domowego	167
	19.2. Meble	169
	19.3. Oświetlenie	170

III. Normy i jakość towarów

20	Normy, certyfikaty, normalizacja	176
	20.1. Normalizacja	176
	20.2. Normy	177
	20.3. Budowa i typy polskich norm	178
	20.4. Certyfikaty	181
	20.5. Świadectwo jakości	186
	20.6. Zarządzanie jakością	187
21	Jakość towarów	189
	21.1. Jakość	189
	21.2. Cechy towaru decydujące o jego jakości	190
	21.3. Czynniki wpływające na jakość towaru	192
	21.4. Oznaczanie jakości towarów	193
22	Metody badania jakości	195
	22.1. Metody badania jakości	195
	22.2. Metody organoleptyczne	195
	22.3. Metody laboratoryjne	196
	22.4. Metody doświadczalnego użytkowania wyrobów	197
23	Kontrola jakości towarów	198
	23.1. Odbiór jakościowy towarów	198
	23.2. Zasady badania jakości towarów w placówkach handlowych	199
	23.3. Zasady przeprowadzania organoleptycznej kontroli jakości towarów	199
	23.4. Wady wykrywane podczas kontroli jakości	200
24	Organizacja kontroli jakości towarów w placówce handlowej	202
	24.1. Rodzaje kontroli jakości	202
	24.2. Zasady pobierania próbek	203
25	Badanie i ocena jakości wybranych artykułów	205
	25.1. Nabiał	205
	25.2. Mięso i jego przetwory	206
	25.3. Ryby	208
	25.4. Owoce i warzywa	209
	25.5. Towary „suche” – mąka, kasza, kawa, herbata, przyprawy, cukier i słodycze	209
	25.6. Napoje	210
	25.7. Musztardy, ketchupy, majonezy	210
	25.8. Kontrola jakości artykułów nieżywnościowych	210
26	Bezpieczeństwo zdrowotne żywności	212
	26.1. Konserwowanie żywności	212
	26.2. HACCP	213

IV. Przechowywanie i transport towarów

27	Rodzaje i funkcje magazynów	218
	27.1. Magazyny i magazynowanie	218
	27.2. Funkcje magazynów	220
28	Obiekty magazynowe i ich wyposażenie	223
	28.1. Uwarunkowania sprawnego funkcjonowania magazynu	223
	28.2. Strefy czynności manipulacyjnych w magazynie	223
	28.3. Układy technologiczne w magazynie	226
	28.4. Wyposażenie magazynu	227
	28.5. Urządzenia do składowania	227
29	Zasady przyjmowania i wydawania towarów w magazynie	231
	29.1. Przyjęcie towarów do magazynu	231
	29.2. Przeprowadzanie odbioru ilościowego	232
	29.3. Odbiór jakościowy	233
	29.4. Reklamacje związane z dostawą towarów do punktu sprzedaży detalicznej	235
	29.5. Dokumentowanie dostawy i wydania towarów	237
30	Przechowywanie i magazynowanie towarów	243
	30.1. Czynniki wpływające na wielkość i rodzaj zapasów w magazynie	243
	30.2. Zasady przechowywania towarów	244
	30.3. Czynniki kształtujące warunki przechowywania towarów	245
31	Zabezpieczanie towarów w magazynie	248
	31.1. Ubytki magazynowe	248
	31.2. Szkodniki magazynowe	250
	31.3. Zabezpieczanie mienia magazynów handlowych	253
	31.4. Odpowiedzialność pracowników magazynu	255
32	Przechowywanie niektórych artykułów żywnościowych	258
	32.1. Przechowywanie produktów zbożowych	258
	32.2. Przechowywanie nabiału	259
	32.3. Przechowywanie mięs	259
	32.4. Przechowywanie wędlin i wyrobów garmazeryjnych	260
	32.5. Przechowywanie ryb	260
	32.6. Przechowywanie tłuszczów	261
	32.7. Przechowywanie owoców i warzyw	261
	32.8. Przechowywanie cukru i wyrobów cukierniczych	262
	32.9. Przechowywanie koncentratów i przypraw	262
	32.10. Przechowywanie napojów	262
	32.11. Przechowywanie herbaty i kawy	263
33	Gospodarowanie opakowaniami w magazynie	264
	33.1. Opakowania w gospodarce magazynowej	264
	33.2. Racjonalizacja gospodarki opakowaniowej w magazynie	264
	33.3. Organizacja gospodarki opakowaniami	265
34	Transport towarów	267
	34.1. Wpływ transportu na jakość towaru	267
	34.2. Wymogi dotyczące transportu niektórych artykułów żywnościowych	271

V. Bezpieczne wykonywanie pracy

35	Czynniki szkodliwe dla zdrowia i życia człowieka występujące w handlu	276
	35.1. Fizjologia pracy	276
	35.2. Przenoszenie ciężarów w pracy	277
	35.3. Zmęczenie i odpoczynek	279
	35.4. Ergonomia pracy	280
36	Elementy higieny pracy	282
	36.1. Higiena pracy	282
	36.2. Wymagania techniczne dotyczące pomieszczeń pracy	282
	36.3. Zagrożenia w miejscu pracy	283
	36.4. Hałas w miejscu pracy.	284
	36.5. Zagrożenie porażeniem prądem	285
	36.6. Zagrożenie pożarowe	285
	36.7. Środki ochrony indywidualnej	287
	36.8. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	288
37	Zagrożenia bezpieczeństwa pracy w magazynie	289
	37.1. Zagrożenia na stanowisku pracy magazyniera.	289
	37.2. Skutki działania czynników niebezpiecznych i uciążliwych	291
	37.3. Eliminowanie przyczyn i skutków działania czynników niebezpiecznych i uciążliwych.	291
	Sprawdź swoje wiadomości i umiejętności – odpowiedzi	298
	Wykaz podstawowych pojęć w językach polskim, angielskim i niemieckim	299
	Literatura	302
	Źródła ilustracji i fotografii	303